

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง แนวทางการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
กรณีเข้าข่ายประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

องค์การบริหารส่วนตำบล A มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ปจ ๗๑๐๐๑/๙๙๗ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ ถึงอธิบดีกรมอนามัย เพื่อขอหารือ เรื่อง การขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบล A ได้พิจารณาการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ปรากฏว่า มีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล A เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๙(๔)^๒ ข้อ ๒๐^๓ และข้อ ๒๔ วรรคสาม^๔ ประกอบกับประกาศข้อกำหนดประกอบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล A เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยองค์การบริหารส่วนตำบล A มีความเห็น กรณี การขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีการต่อใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ของกิจการที่ดำเนินการก่อนที่มีการตราข้อบัญญัติท้องถิ่นขึ้น จะต้องมีหลักฐานการทำประชาคม โดยยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมกับเอกสารและหลักฐานที่กำหนด และยื่นคำขออนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

ประเด็นที่ ๒ กรณีผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ หรือเลี้ยงหมู หรือกิจการอื่นใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ขอเพิ่มจำนวนการเลี้ยง หรือขอขยายกิจการ จะต้องมีหลักฐานการทำประชาคมสำหรับเพิ่มจำนวนการเลี้ยง หรือสำหรับขอขยายกิจการ และยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมกับเอกสารและหลักฐานที่กำหนด

ประเด็นที่ ๓ กรณีการเปลี่ยนผู้ประกอบการ จะต้องมีหลักฐานการทำประชาคมสำหรับการเปลี่ยนผู้ประกอบการและยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมกับเอกสารและหลักฐานที่กำหนด

ประเด็นข้อหารือ

ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล A ที่พิจารณากรณีต่าง ๆ ข้างต้น ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อหารือและวิเคราะห์ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็น ดังนี้

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๗๙๙๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ซึ่งกรมอนามัยมีถึง องค์การบริหารส่วนตำบล A

^๒ ข้อ ๑๙ ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการตามที่ต้องมีการควบคุมตามข้อ ๔ ในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้ พร้อมกับเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้ (๔) อื่น ๆ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบล A ประกาศกำหนด

^๓ ข้อ ๒๐ ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ให้ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมด้านสาธารณสุข และด้านความปลอดภัย ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่นั้นตั้งในทำเล ซึ่งจะทำให้ระบายน้ำโสโครกไปให้พ้นจากที่นั้นโดยสะดวก
- (๒) ต้องทำรางระบายน้ำไปสู่ทางระบายน้ำสาธารณะ หรือบ่อซึ่งรับน้ำโสโครกด้วยวัสดุถาวร มีลักษณะเรียบ ไม่ซึม น้ำไหลสะดวก
- (๓) การระบายน้ำและรางน้ำต้องมีลักษณะเป็นที่เดียวหรือคนผู้ใช้น้ำในทางน้ำสาธารณะหรือแก่งผู้อาศัยใกล้เคียง
- (๔) เมื่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า สถานที่ใดที่จะต้องทำพื้นด้วยวัสดุถาวร เพื่อป้องกันมิให้น้ำซึมรั่วหรือขังอยู่ได้ หรือเห็นว่าควรมีบ่อพักน้ำ
- (๕) ต้องให้มีแสงสว่างและทางระบายลมเพียงพอ และต้องจัดสถานที่มิให้เป็นที่อยู่ของสัตว์นำโรค
- (๖) ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดเพียงพอแก่การค่าน้ำ
- (๗) ต้องมีที่รองรับมูลฝอยและสิ่งเปื้อนอันได้สุลักษณะ และเพียงพอ
- (๘) ต้องมีส้วมอันได้สุลักษณะ ให้พอกับจำนวนคนที่ทำการอยู่ในสถานที่นั้น และต้องอยู่ในที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ
- (๙) สถานที่เลี้ยงสัตว์ ต้องมีที่ขังและที่ปล่อยสัตว์กว้างขวางพอ
- (๑๐) สถานที่เกี่ยวกับการตาก หรือผึ่งสินค้าต้องมีที่สำหรับตาก หรือผึ่งสินค้า ตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ
- (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดอันเกี่ยวข้องกับสุลักษณะตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบ

^๔ ข้อ ๒๔ วรรคสาม การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ โดยอนุโลม

ความเห็นในประเด็นข้อหาข้อที่ ๑ ข้อหาข้อที่ ๒ และข้อหาข้อที่ ๓ : เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคสอง กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ กับราชการส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่ได้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ (๑) กำหนดประเภทกิจการที่ต้องการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น ดังนั้น จากข้อเท็จจริงตามที่หาหรือมานี้ องค์การบริหารส่วนตำบล A จึงต้องบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยพิจารณาดำเนินการได้ดังนี้

(๑) กรณีผู้ประกอบกิจการรายใหม่ที่ยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหลังจากวันที่ประกาศกระทรวงฯ มีผลใช้บังคับ (๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑) จะต้องประเมินตนเองตามแบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต และดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกระทรวงฯ ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวข้างต้น

(๒) กรณีผู้ประกอบการรายเก่าที่มีใบอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศกระทรวงฯ มีผลใช้บังคับ (วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑) และใบอนุญาตยังไม่ขาดอายุ หรือมายื่นคำขอต่อใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุนั้น จะได้รับการยกเว้นโดยไม่ต้องประเมินตนเองตามแบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต และไม่ต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกระทรวงฯ ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ กรณีผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนแล้วแต่หากพบว่าขาดอายุใบอนุญาต หรือมายื่นคำขอต่อใบอนุญาตหลังจากใบอนุญาตสิ้นอายุนั้น ให้ดำเนินการเสมือนขอรับใบอนุญาตรายใหม่ โดยให้ดำเนินการตามข้อ (๑)

(๓) กรณีเปลี่ยนผู้ประกอบการ เนื่องจากใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นใบอนุญาตเฉพาะตัวของผู้รับอนุญาต โดยก่อนการอนุญาตจะต้องมีหลักเกณฑ์การพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับใบอนุญาต และอาจต้องพิจารณาถึงอาคารสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินกิจการนั้นด้วย อันเป็นการพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ได้รับใบอนุญาต ประกอบกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๑ ได้กล่าวถึงการโอนไว้เฉพาะกรณีหนังสือรับรองการแจ้ง โดยไม่ได้มีบทบัญญัติการโอนใบอนุญาตไว้ ดังนั้น หากประสงค์จะเปลี่ยนผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการรายเก่าจะต้องทำการแจ้งยกเลิกการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพก่อนเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง^๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้ผู้ประกอบการรายใหม่มายื่นขอรับใบอนุญาตโดยดำเนินการเช่นเดียวกันกับผู้ประกอบการรายใหม่

(๔) กรณีขอขยายกิจการ เนื่องจากพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแจ้งขยายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ แต่มาตรา ๕๔

^๕ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินกิจการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินกิจการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนดให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้ออกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น

ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบอนุญาต ซึ่งหมายความว่าหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้งขยายกิจการไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ประกอบกิจการมีหน้าที่ต้องแจ้งขยายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้โดยตรง แต่การดำเนินกิจการนั้น จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งปฏิบัติตามกฎกระทรวง และประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น กรณีที่สถานประกอบกิจการมีการขยายกิจการโดยมีกิจกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสุขลักษณะของการประกอบกิจการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงจากเดิม เช่น การสร้างอาคารประกอบกิจการ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ จึงต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อทราบและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง และข้อบัญญัติท้องถิ่นด้วย อาทิ การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร หากผู้ดำเนินการมีเหตุให้ต้องเพิ่มจำนวนสุกร จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมและป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ของสถานประกอบกิจการ การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งได้มีบทบัญญัติกำหนดเกี่ยวกับระยะห่างสถานที่ตั้งของสถานประกอบกิจการจากศาสนสถาน โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยพักฟื้น หรือผู้พิการ ซึ่งกรณีที่สถานประกอบกิจการใดมีเหตุจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนสุกรให้ผู้ดำเนินการแจ้งเหตุจำเป็น และจำนวนสุกรที่เพิ่มขึ้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในระยะเวลา ๑๕ วันนับแต่มีเหตุที่ต้องเพิ่มจำนวน และต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมและป้องกันเหตุรำคาญ หรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อเป็นมาตรการควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล A เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศข้อกำหนดประกอบข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล A เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๕ แล้วเห็นว่าไม่มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และไม่สอดคล้องกับกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ จึงเห็นควรให้องค์การบริหารส่วนตำบล A พิจารณาทบทวนปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสุขภาพประชาชนในด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่คู่มือ/แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย <https://laws.anamai.moph.go.th/th/download-documents>

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

